

UDENRIGSMINISTERIET

1044

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

EUK

25. juni 2004

Forslag til Rådets henstilling om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartet visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning, har til formål at effektivisere og forenkle udstedelsen af visa til forskere.

Det afgående irske formandskab har med kort varsel sat sagen på dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 28. juni 2004 med henblik på vedtagelse som a-punkt. Integrationsministeriets notat om sagen vedlægges.

Rådets henstilling er omfattet af det danske forbehold vedr. retlige og indre anliggender. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af forslaget, jf. Protokollen om Danmarks Stilling. Da forslaget udgør en udbygning af Schengen-reglerne, følger det af Protokollen om Danmarks Stilling, at Danmark inden seks måneder efter vedtagelsen træffer afgørelse om at gennemføre henstillingen i sin nationale lovgivning.

Regeringen agter at tage den kommende vedtagelse af henstillingen til efterretning og agter at tilkendegive, at Danmark ønsker at gennemføre henstillingen i dansk ret, idet det bemærkes, at henstillingen ikke kræver lovændringer i Danmark.

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Dato: 24. juni 2004
Kontor: Internationalt kontor
J. nr.: 2004/4050-552
Sagsbeh.: sab
Fil-navn: overs skriftl fremt FEU

INM0195

Med henblik på oversendelse til Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagte notat vedrørende Rådets henstilling om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning.

Det afgående irske formandskab har med kort varsel sat sagen på dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 28. juni 2004 med henblik på vedtagelse som et a-punkt.

Det bemærkes, at sagen er omfattet af det danske forbehold for retlige og indre anliggender, men udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne. Regeringen agter at tage vedtagelsen til efterretning og lade Danmark tilkendegive, jf. artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling, at Danmark ønsker at gennemføre henstillingen i dansk ret, idet det bemærkes, at gennemførelsen ikke kræver lovændringer i Danmark.

Med venlig hilsen

Thor Petersen

/Lene Schmidt Christensen

Aktuelt notat

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om fremlæggelse af et forslag til direktiv og to forslag til henstillinger, der skal lette tredjelandsstatsborgeres indrejse med henblik på videnskabelig forskning i Det Europæiske Fællesskab KOM(2004) 178 endelig*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Indledning

Kommissionen fremlagde den 24. marts 2004 en meddelelse ledsaget af et forslag til Rådets direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning og et forslag til Rådets henstilling med henblik på at lette forskeres indrejse og et forslag til Rådets henstilling om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartet visa til kortvarigt ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning KOM (2004)178 endelig.

Kommissionens direktivforslag og henstillingen om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning er fremsat med hjemmel i afsnit IV i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 63, stk. 3, litra a, og artikel 63, stk. 4. Direktivet skal i henhold til EF-traktatens artikel 67, nr. 1, vedtages med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Henstillingen om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning har hjemmel i afsnit IV i EF-traktaten, artikel 62, nr. 2, litra b, nr. ii.

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i EF-traktaten, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Det fremgår af præambelen til henstillingen om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning, at dette forslag udgør en udbygning af Schengen-reglerne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. juni 2004 blev der opnået enighed om Rådets henstilling om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning.

På rådsmødet (miljø) den 28. juni 2004 forventes Rådets henstilling om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold til forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab, vedtaget som et apunkt.

Det bemærkes, at selve direktivforslaget om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, ikke skal behandles på mødet.

2. Indhold

Kommissionens meddelelse indeholder såvel et direktiv om tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning som to forslag til Rådets henstillinger med henblik på at lette forskeres indrejse og at effektivisere og forenkle udstedelsen af visa til forskere.

Direktivforslaget har til formål at fastsætte regler for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, når der er indgået en værtsaftale mellem forskeren og en forskningsinstitution.

Efter direktivets artikel 4 skal en forskningsinstitution godkendes af medlemsstatens myndigheder som en institution, der kan indgå værtsaftaler med forskere. For at kunne opnå godkendelse skal forskningsinstitutionen dokumentere, at institutionen rent faktisk udfører forskning, og forskningsinstitutionen skal også påtage sig det finansielle ansvar for de forskere, som de indgår værtsaftaler med, både for så vidt angår udgifter under opholdet som udgifter i forbindelse med hjemrejsen.

Artikel 5 fastsætter, at forskningsinstitutionen og forskeren skal indgå en værtsaftale. Betingelserne for, at der kan indgås en værtsaftale, er, at forskningsprojektet er godkendt i forskningsinstitutionen, og at de nødvendige finansielle ressourcer er tilvejebragt. Forskeren skal dokumentere at have de fornødne faglige kvalifikationer i forhold til forskningsprojektet. Forskeren skal råde over tilstrækkelige midler til ikke at blive en byrde for det sociale system i medlemsstaten og skal aflønnes på tilsvarende vilkår som andre forskere. Endelig skal forskeren råde over en sygeforsikring.

Artikel 6 fastslår, at når der er indgået en værtsaftale, skal den pågældende forsker have udstedt en opholdstilladelse, hvis den pågældende har gyldige rejseudokumenter, har en erklæring fra forskningsinstitutionen vedrørende de finansielle forhold, og hvis forskeren ikke er til fare for den offentlige orden og sikkerhed.

Efter artikel 12 skal forskeren under sit ophold ligebehandles med medlemsstatens egne statsborgere for så vidt angår anerkendelse af eksamensbeviser, arbejdsvilkår, social sikring, skattefordele og adgang til samt levering af goder og tjenesteydelser, som står til rådighed for offentligheden.

Efter artikel 13 skal en forsker, der har fået udstedt en opholdstilladelse efter direktivet som forsker i en medlemsstat, have mulighed for på grundlag af opholdstilladelsen og gyldige rejseudokumenter at tage ophold i en anden medlemsstat med henblik på at udføre en del af forskningsprojektet dér. Den anden medlemsstat kan alene nægte indrejse og ophold, hvis den pågældende forsker efter denne medlemsstats vurdering udgør en fare for den offentlige orden og sikkerhed.

Rådet henstilling om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på at udføre videnskabelig forskning opfordrer medlemsstaterne til forud for direktivets vedtagelse at fremme forskeres indrejse og ophold. Der opfordres blandt andet til, at medlemsstaterne fremmer sagsbehandlingen af ansøgninger om opholdstilladelse med henblik på videnskabelig forskning mest muligt, og at medlemsstaterne involverer forskningsinstitutionerne i sagsbehandlingen. Medlemsstaterne opfordres endvidere til at fremme indrejse og ophold for familiemedlemmer under gunstige vilkår, herunder at overveje muligheden for at give familiemedlemmer adgang til arbejdsmarkedet.

Rådets henstilling om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning, har til formål at effektivisere og forenkle udstedelsen af visa til forskere. Der opfordres til, at muligheden for at få visum til flere indrejser fremmes, at der ikke tages gebyr for udstedelse af visa til forskere, og at det lokale konsulære samarbejde styrkes på dette område, *inden for rammerne af de eksisterende Schengen-regler.*

5. Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet

Sagen har senest været drøftet i Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet (SPAIS) den 24. maj 2004

Sagen har endvidere været sendt i skriftlig høring hos EF-Specialudvalget for forskning. Ved høringsfristens udløb den 21. april 2004 var der indkommet følgende svar:

Akademikernes Centralorganisation (AC), som noterer sig, at Danmark ikke deltager i vedtagelsen af direktivet, og at det ikke vil blive anvendt i Danmark, er principielt af den holdning, at der i videst muligt omfang skal være mulighed for, at videnarbejdere fra tredjelande tager ophold og arbejder i Danmark. AC peger på, at akademikerarbejdsløsheden er stor i Danmark, og at problemet ikke synes at være mangel på forskere, men mangel på midler til at ansætte forskere i

faste stillinger. Man peger på, at der ikke må opstå en kategori af forskere, som det er attraktivt for institutionerne at ansætte, fordi de er billigere eller mere fleksible. Der peges endvidere på, at forskningsorganisationerne efter direktivforslaget binder sig til at påtage sig det finansielle ansvar for de forskere, som forskningsorganisationerne indgår aftaler med, hvilket kan give forskningsinstitutionerne økonomiske vilkår, som kan være usikre at vurdere. I relation til godkendelse af de forskningsorganisationer, som kan indgå værtsaftaler, foreslår AC, at et organ inden for Lov om Forskningsrådgivning bruges som høringsorgan.

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole har den opfattelse, at såfremt Danmark skulle vælge at gennemføre tilsvarende regler i dansk ret, vil det medføre et udvidet ansvar for forskningsorganisationer ved ansættelse af gæsteforskere fra tredjelande, som økonomisk vil kunne være uoverskueligt for forskningsorganisationen, hvis gæsteforskeren bliver syg. Højskolen finder ligeledes, at det i forhold til dansk retspraksis er ualmindeligt, at en forskningsorganisation kan blive holdt økonomisk ansvarlig for en gæsteforskers ulovlige handlinger, eksempelvis ulovligt ophold i landet.

København Universitet (KU) anfører, at det må være i dansk interesse at fremme forskermobiliteten og forbedre universiteternes stilling i den tiltagende internationale konkurrence. Mere enkle regler og procedurer vil harmonere med den nye universitetslov og set ud fra et universitetssynspunkt, kan der kun være interesse for, at Danmark gennemfører regler, der svarer til de regler, det endelige direktiv kommer til at indeholde. KU er betænkelig ved en ordning, hvor forskningsorganisationen skal garantere at ville påtage sig ansvaret for forskerens opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifter, men lægger dog til grund, at "opholdsudgifterne" er dækket af en almindelig overenskomstløn, ligesom sygeforsikring må være dækket af den almindelige danske sygesikringsordning. KU finder det ønskeligt, at ordningen også kommer til at omfatte gæstelærere, uden at disse indgår i et forskningsprojekt.

Syddansk Universitetet støtter direktivet og rådshenstillingerne og finder, at Danmark snarest muligt bør gennemføre anbefalingerne i rådshenstillingerne. Universitetet hilser det især velkommen, at opholdstilladelsen efter direktivforslaget skal udstedes højest 30 dage efter ansøgning og at der ikke skal søges særskilt arbejdstilladelse. Ligeledes anses det for glædeligt, at der tages skridt til at lette rejser til et eller flere EU-lande under gæsteopholdet, og at opholdstilladelsen kan forlænges uendeligt under hensyntagen til værtsaftalen.

Aalborg Universitet støtter direktivet og henstiller, at Danmark i videst mulig omfang følger direktivets formål, selvom direktivet er omfattet af det danske forbehold. Universitetet peger på, at forskningsorganisationen ikke kan gribe ind over for en forsker, der ikke overholder modtagelsesaftalen, men anfører samtidig, at man i den henseende ikke har oplevet problemer i praksis. Universitetet finder, at det ville være en forbedring, hvis opholdstilladelsen kunne gives for mere end ét år ad gangen. Det findes positivt, at der lægges op til en sagsbehandlingstid på 30 dage, og at indrejse og ophold for familiemedlemmer efter rådshenstillingerne skal lettes.

6. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet er endnu ikke kommet med sin udtalelse.

7. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i sit forslag anført, at betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning i dag er forskellige fra medlemsstat til medlemsstat. Hovedformålet med direktivet er at fastlægge en harmoniseret retlig ramme for tredjelandsstatsborgernes indrejse og ophold med henblik på forskning for at sikre, at Europa fortsat kan tiltrække højt kvalificerede forskere og nå målsætningen om, at medlemsstaterne skal investere 3 % af bruttonationalproduktet i forskning. Direktivforslaget fastsætter kun hovedprincipperne og på en række områder overlades det til medlemsstaterne at vælge, hvordan direktivet bedst kan gennemføres i de enkelte medlemsstaters lovgivning.

Det skønnes, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Da henstillingerne ikke er en bindende retsakt for medlemsstaterne, er nærhedsprincippet ikke relevant.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til direktiv og de to forslag til Rådets henstillinger har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da Danmark efter Protokollen om Danmarks Stilling ikke deltager i vedtagelsen.

Såfremt regler *svarende til direktivforslagets regler* ønskes gennemført i dansk ret, skønnes dette på det foreliggende grundlag ikke at medføre statsfinansielle konsekvenser. Det kan ikke på nuværende tidspunkt vurderes, hvorvidt en gennemførelse i dansk ret vil kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. marts 2004 og den 8. juni 2004 og forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 17. – 18. maj 2004 og for Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. marts 2004 og den 8. juni 2004.